

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMANI
Sags nr.: 1100896
Dok. Nr.: 471628
Dato: 13. marts 2011

Notat vedr. hørings svar ang. ændrede regler for sæddonation

1. Indkomne hørings svar

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har den 10. februar 2011 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v. (ændrede regler for sæddonation) i høring. Ministeriet har i den forbindelse modtaget indholdsmæssige hørings svar fra nedenstående:

Børnerådet, Cryos International – Denmark ApS, Dansk Fertilitets selskab, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Ethiske Råd, European Sperm Bank ApS, Institut for Menneskerettigheder, Jordemoderforeningen, Landsforeningen for Ufrivilligt Barnløse, Organisationen for de Lægevidenskabelige Selskaber, Sjældne Diagnoser,

2. Generelle bemærkninger

Der er generelt tilslutning til lovforslaget. Således kan nogle høringsparter tilslutte sig hele forslaget, mens andre tilslutter sig forslaget delvist, samtidig med at der foreslås ændringer af større eller mindre omfang, f. eks. at mulighed for anonym sæddonation helt afskaffes, eventuelt kun i offentlige regi.

Fleere berører problemstillingen vedrørende forældres eventuelle fortielse over for barnet vedr. tilblivelse ved hjælp af sæddonation. Der er generelt enighed om, at det ikke er hensigtsmæssigt at indføre en offentlig oplysningspligt. Der lægges således i hørings svar, bl.a. fra Børnerådet og Landsforeningen for Ufrivillige Barnløse, vægt på, at forældre til donorbørn bør tilbydes oplysning om og vejledning i, hvordan de kan fortælle deres børn om deres ophav.

3. Specielle bemærkninger

3.1. Forholdet til FN's børnekonvention

Børnerådet og Institut for Menneskerettigheder henviser i hørings svarerne til FN's børnekonvention, hvoraf det følger, at et barn så vidt muligt har ret til at kende sine forældre. Institut for Menneskerettigheder finder, at idet lovforslaget alene giver nogle børn mulighed for at kende deres forældre, kan lovændringen medføre en u hensigtsmæssig forskelsbehandling mellem de børn, der fødes ved brug af en kendt sæddonor, og de børn, der fødes ved brug af en anonym sæddonor.

For at imødekomme FN's børnekomité's anbefalinger om barnets ret til at kende sine forældre anbefaler instituttet derfor, at alle børn, der er blevet til ved kunstig befrugtning, så vidt muligt får ret til at kende deres forældre. Instituttet opfordrer til at området følges nøje og at det eventuelt efter en fastlagt periode genovervejes, hvordan det sikres, at alle børn så vidt mulig får kendskab til deres forældre.

Vedr. begrebet "genetisk far" er det Dansk Fertilitets selskab, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi og Organisationen for de Lægevidenskabelige Selskaber, at det vil være mere hensigtsmæssigt at anvende betegnelsen "genetisk ophav", da den sæddonerende mand ikke gør det med henblik på at blive far, men af altruistiske årsager.

3.2. Rekvisition af sæd og sædbankernes forpligtelser

Danske Regioner anfører, at det i lovforslaget bør præciseres, at det er sædbankerne, der håndterer afklaring af valget mellem hhv. anonym og kendt donor samt samtykke fra begge typer donorer.

Dansk Fertilitetsselskab, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi og Organisationen for de Lægevidenskabelige Selskaber anfører, at det må sikres, at vævsdirektivet overholdes i de situationer, hvor en enlig kvinde eller et par selv medbringer en kendt donor. Dansk Fertilitetsselskab foreslår, at donation med kendt donor foregår via sædbankernes system, således at klinikken på vanlig vis kan rekvirere den frosne sæd efter frigivelse i henhold til gældende regler fra sædbanken.

Kommentar:

Det vil i lovforslaget blive præciseret, hvorledes sæddonationen skal håndteres, når der er anvendes en kendt donor, som den enlige kvinde eller parret selv medbringer i forbindelse med behandlingen.

3.3. Terminologi

Cryos International – Danmark ApS foreslår, at der begreberne "anonym" og "ikke-anonym" anvendes i lovforslagets tekst. Endvidere foreslås det, at begrebet "privat donor" anvendes som udtryk for de situationer, hvor en enlig kvinde eller et par selv medbringer en person, som ønsker at være donor for den enlige kvinde eller parret.

Kommentar:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder det hensigtsmæssigt at revidere de i lovforslaget anvendte begreber, således at der sondres mellem "anonym" og "ikke-anonym" sæddonor.

3.4. Oplysninger, som der kan lægges vægt på i forbindelse med anvendelse af anonym sæddonation

Cryos International – Danmark ApS foreslår, at det i forbindelse med anvendelse af en anonym sæddonor bliver muligt for den enlige kvinde eller parret at modtage yderligere oplysninger om sæddonor end de oplysninger, som lægen i dag har mulighed for at lægge vægt på i forbindelse med rekvisitionen af den anonyme donorsæd (hudfarve, øjenfarve, hårfarve, højde og vægt).

Kommentar:

Det blev ved vedtagelse af lov om kunstig befrugtnings regler om sæddonation forudsat, at den hidtidige retstilstand med hensyn til donoranonymitet blev videreført. Forud for vedtagelsen af lov om kunstig befrugtning fremgik det af Sundhedsstyrelsens faglige vejledning, at lægen ved valg af donorsæd kan lægge vægt på oplysninger om donor, som er saglige med henblik på at tilgodese modtagers ønske vedrørende et kommende barns fremtoningspræg, herunder vedrørende hudfarve, øjenfarve, hårfarve og højde, jf. vejledning nr. 15120 af 22. december 1993 om kunstig befrugtning og anden reproduktionsfremmende behandling. Denne mulighed er videreført i de gældende regler. Efter de gældende regler kan lægen således – med henblik på at tilgodese modtagers ønske om familiær lighed – ved valg af donorsæd lægge vægt på oplysninger om donors hudfarve, øjenfarve, hårfarve, højde og vægt, jf. afsnit 7.1.6 i Sundhedsstyrelsens vejledning om lægers

anvendelse af kunstig befrugtning og anden reproduktionsfremmende behandling (Sundhedsstyrelsen, december 2006). Lovforslaget tilsigter ikke at ændre på ovenstående.

3. 4. Andre områder

- **Ægdonation**

Dansk Fertilitetsselskab, Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi og Organisationen for de Lægevidenskabelige Selskaber samt Landsforeningen for Ufrivilligt Barnløse foreslår, at reglerne for ægdonation ensartes med reglerne for sæddonation, således at der etableres hjemmel til at ægdonation kan ske både anonymt og ikke-anonymt. Danske Regioner anfører også, at det bør overvejes, om der bør gælde samme regler for æg og sæddonation, hvilket vil stille mænd og kvinder lige i forhold til valget mellem anonym og ikke-anonym donation. Der er ifølge Danske Regioner ingen særlige kliniske eller medicinske forhold, der berettiger særlige regler vedr. ægdonation.

- **Egenbetaling for bestemte behandlinger med kunstig befrugtning**

Enkelte hørings svar opfordrer til, at egenbetaling for bestemte behandlinger med kunstig befrugtning ophæves.

- **Antallet af fødte børn, hvor der er anvendt sæd fra samme donor**

Sjældne Diagnoser foreslår, at det overvejes at sætte et loft over, hvor mange donationer, den enkelte sæddonor anvendes til.

Kommentar:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal bemærkes, at det i Sundhedsstyrelsens vejledning om lægers anvendelse af kunstig befrugtning og anden reproduktionsfremmende behandling (Sundhedsstyrelsen, december 2006) fremgår, at det skal tilstræbes, at antallet af graviditeter etableret med sæd fra én donor ikke overstiger 25, idet det også forudsættes, at der tilstræbes geografisk spredning. Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil overveje, hvorvidt der er behov for at fastsætte ovenstående direkte i lov om kunstig befrugtning.